

Slovensko

V posledních 10 letech dosahuje průměrný roční reálný růst HDP Slovenska 2,4 %. V roce 2017 dosáhl reálný růst HDP 3,4 % a meziročně se mírně zvýšil a prognóza MMF na rok 2019 činí 4,1 %. Slovenskou ekonomiku táhnou především investice a spotřeba domácností, kterou pozitivně ovlivňuje růst počtu pracujících a mezd.

Po třech letech mírné deflace (2014–2016) opět roste inflace. Průměrná míra inflace za rok 2018 dosáhla podle odhadů MMF 2,4 %. Rostou především ceny bydlení, nájmu, potravin a energií. Prognóza inflace na rok 2019 činí 2,1 % a na rok 2020 je odhad 2 %. Průměrná míra nezaměstnanosti v posledních letech postupně klesá. Slovensko nyní zažívá období rekordně nízké nezaměstnanosti, vysoké zaměstnanosti a zvýšený příliv zahraničních pracovníků. Do budoucna se očekává další postupný pokles míry nezaměstnanosti. Bilance běžného účtu platební bilance v roce 2017 byla deficitní ve výši 2 % HDP a meziročně se deficit zvýšil.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	3,3	3,4	3,9	4,1	3,8	3,7
HDP/obyv. (USD)	16 550	17 655	19 642	20 598	22 046	23 414
Míra inflace (%)	-0,5	1,3	2,6	2,2	2,0	2,0
Míra nezaměstnanosti (%)	9,7	8,0	7,5	6,9	6,5	6,2
Bilance běžného účtu (% HDP)	-1,3	-2	-1,9	-1	-0,5	-0,2
Populace (mil.)	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,5
Konkurenceschopnost	65/138	39/135	41/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	–	–	–	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, WEF, OECD, Statistický úřad SR

- V žebříčku globální konkurenceschopnosti (The Global Competitiveness Report), který každoročně sestavuje World Economic Forum (WEF), obsadila v roce 2018 Slovenská republika 41. místo ze 140 zemí a meziročně si pohoršila o dvě příčky. Podle OECD není Slovenská republika exportně rizikovou zemí.

Vývoz ČR na Slovensko 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	32 314 973	10,4	31 776 217	1,7
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	17 159 104	5,5	16 983 404	1,0
2716	Energie elektrická	14 792 202	4,8	12 384 473	19,4
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	10 082 099	3,2	9 484 786	6,3
2710	Oleje minerální a z ner živičných ne surové	7 011 652	2,3	6 473 688	8,3
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	6 566 506	2,1	6 756 414	-2,8
3004	Léky odměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.	5 744 473	1,9	5 563 023	3,3
8544	Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče vláken	3 950 046	1,3	4 098 333	-3,6
9401	Sedadla (jiná než sedadla čísla 9402), též proměnitelná v lůžka, jejich části	3 864 252	1,2	3 928 623	-1,6
8512	Elektrické přístroje osvětlovací nebo signalizační (kromě výrobků čísel)	3 633 641	1,2	1 740 225	108,8
Celkem TOP 10		105 118 948	33,9	99 189 186	6,0
Celkem vývoz		310 367 394		303 057 201	2,4

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR ze Slovenska 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
2710	Oleje minerální a z ner živičných ne surové	18 786 008	9,9	17 153 470	9,5
8708	Části, součásti a příslušenství motorových vozidel čísel 8701 až 8705	16 433 713	8,7	16 501 603	-0,4
2716	Energie elektrická	7 324 342	3,9	4 504 614	62,6
8544	Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče vláken	6 798 476	3,6	6 555 856	3,7
7210	Výr z železa oceli nad 600 mm plátované pokov	5 844 264	3,1	5 421 662	7,8
8407	Motory píst zážehové spalovací vratné rotační	5 227 534	2,8	4 346 945	20,3
8408	Motory pístové vznětové s vnitřním spalováním	5 145 575	2,7	7 860 013	-34,5
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	4 582 091	2,4	4 287 304	6,9
7208	Výr z železa oceli nad 600 mm válc. za tepla	3 405 125	1,8	3 272 998	4,0
7209	Výr z železa oceli nad 600 mm válc. za studena	3 133 893	1,7	2 843 253	10,2
Celkem TOP 10		76 681 021	40,5	72 747 718	5,4
Celkem dovoz		189 251 716		174 049 457	8,7

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Automobilový průmysl

Automobilový průmysl je hnací silou slovenské ekonomiky. Vytváří 13 % HDP, 35 % exportu a 44 % průmyslové výroby. Tvoří jej čtyři automobilky (Volkswagen, Kia, PSA Peugeot, Jaguar Land Rover) a zhruba 330 dodavatelů. Automobilový průmysl zaměstnává 130 tis. lidí, přičemž samotné čtyři automobilky téměř 24 tis. lidí. Spekuluje se o příchodu páté automobilky, a to do Košic. Mohl by to být čínský výrobce elektromobilů Zhi-Dou. V roce 2018 bylo vyrobeno rekordní množství aut, téměř 1,1 mil. vozidel. Slovensko je už několik let největším světovým výrobcem automobilů na tisíc obyvatel (198 vozidel v roce 2018).

Klíčovým slovem v automobilovém průmyslu v roce 2019 je změna. Na elektromobilitu naběhnou všechny čtyři automobilky. Do roku 2025 má na Slovensku každoročně přibývat 15 tisíc elektromobilů a následně do roku 2030 až 30 tisíc elektromobilů.

Exportní příležitosti existují pro dodavatele autodílů a příslušenství jak pro klasická auta se spalovacími motory, tak potenciálně pro elektromobily. V oblasti elektromobility nabízí výrazný exportní potenciál energeticky úsporné a zároveň rychlé nabíjecí systémy. Další příležitosti nabízí tzv. oběhová ekonomika. Jedná se o lepší management recyklace odpadů z výroby aut, větší využívání použitých materiálů, recyklaci složitých kompozitních materiálů a lithium-iontových autobaterií, zvýšení kapacity autobaterií.

► Dopravní průmysl a infrastruktura

Zastaralý vozový park veřejné hromadné dopravy ve spojení s důrazem na ochranu životního prostředí poskytuje prostor pro elektrické autobusy a trolejbusy. Budování tzv. smart cities nabízí příležitosti pro inteligentní dopravní systémy ve veřejné hromadné dopravě. Projekt osobní vodní dopravy po Dunaji mezi Bratislavou až Komárnem představuje potenciál pro dodávky osobních lodí a výstavbu přístavišť.

Výstavba dálniční a silniční infrastruktury na Slovensku je zajišťována z velké části z eurofondů. Ministerstvo dopravy SR plánuje do roku 2020 začít s výstavbou 90 km dálnic a rychlostních silnic. V roce 2019 se jedná o dva úseky rychlostní silnice R2 mezi Zvolenem a Lučencem, úsek rychlostní silnice R3 na Oravě, severní obchvat Prešova na rychlostní silnici R4 a jižní obchvat Košic a tunel Soroška na rychlostní silnici R2. Dlouhodobou vládní prioritou je dokončení zbývajících úseků dálnice D1 z Bratislavy do Košic v délce 64 km a dokončení dálnice D3 ze Žiliny na státní hranici s Polskem.

V havarijním stavu jsou na Slovensku desítky mostů a stovky kilometrů silnic. Vláda vyčlenila na opravy a údržbu silnic 1. třídy v roce 2019 cca 90 mil. eur, což je meziroční nárůst o téměř 40 mil. eur. Hlavními prioritami v roce 2019 jsou obchvaty v Brezně a Šale, dokončení rekonstrukce silnice mezi Turčianskými Teplicemi a Pribovcami a výstavba záchytných parkovišť v blízkosti Bratislavy.

Vláda se zaměřuje na podporu letišť v Piešťanech, Žilině, Popradu a Sliači. Chce je vybavit modernějšími detektory kovů, výbušnin a rentgenovými zařízeními dle požadavků EU.

ČR a SR považují za prioritu v budování dopravní infrastruktury propojení české dálnice D1 a slovenské dálnice D1 mezi Zlínským a Trenčínským krajem a rovněž mezi Moravskoslezským a Žilinským krajem. Možnosti českého exportu jsou v přípravné fázi, projekčních činnostech i realizačních pracích.

► Železniční a kolejová doprava

Celková délka železniční tratí na Slovensku činí 3 623 km. Železniční infrastrukturu je nutné dále modernizovat. Od roku 1988 se na Slovensku nepostavil ani kilometr nové železniční tratě. Základní trať z Bratislavy do Žiliny a Košic se rekonstruuje přibližně 20 let a na 160 kilometrovou rychlost je modernizovaná pouze v délce 130 kilometrů. Modernizace tratě ze Žiliny do Košic je teprve v projektové fázi. Jižní železniční koridor z Bratislavy do Košic je z velké části neelektrifikovaný. Tratě na středním Slovensku jsou zastaralé a neelektrifikované. Správce železniční infrastruktury, státní podnik Železnice Slovenské republiky (ŽSR), chce rychleji modernizovat infrastrukturu. Brání tomu však nedostatek financí.

Železničním megaprojektem je plánovaná výstavba 375 km širokorozchodné tratě (rusko-ukrajinský rozchod) z Košic přes jižní Slovensko na hranici s Rakouskem v hodnotě 6 mld. eur. Cílem projektu je ukončit překládku zboží na východním Slovensku. Vlaky by na nové trati měly jezdit maximální rychlostí 140 km za hodinu.

Národní dopravce Železniční společnost Slovensko (ŽSSK) investuje do modernizace vozového parku (lokomotivy, elektrické jednotky, diesellové motorové jednotky, osobní vozy). ŽSSK připravuje realizaci středisek technicko-hygienické údržby v Nových Zámčích, Zvolenu a Humenném v celkovém objemu 100 mil. eur.

Obnova tramvají proběhla v minulých letech v Bratislavě a existuje možnost její obnovy i v Košicích. O výstavbě tramvajové tratě se uvažuje v Žilině.

► Energetický průmysl

Spotřeba elektřiny na Slovensku v posledních letech stoupá. V roce 2017 dosáhla nového historického maxima 31,06 TWh. Téměř 10 % spotřeby je kryto dovozem elektřiny. Podle prognóz ministerstva hospodářství spotřeba elektřiny dále poroste. Na Slovensku roste i výroba elektřiny. Její další růst bude záviset na budování nových zdrojů. Rozhodující bude dokončení dvou rozestavěných bloků v Jaderné elektrárně Mochovce. Odhadem by to mělo být v roce 2019 (3. blok) a 2020 (4. blok). Aktuální příležitosti v jaderné energetice představují vývoj nové technologie v oblasti štěpení, zvýšení bezpečnosti a výkonnosti jaderných elektráren, využití a manipulace s použitými materiály z odstavených jaderných bloků v Jaslovských Bohunicích.

Obnovitelné zdroje energie (OZE) se podílely v roce 2017 na výrobě elektřiny 25,4 %. Dominantní postavení měla vodní energie, následují biomasa, bioplyn a fotovoltaika. K prioritám energetické politiky SR patří větší využívání OZE při výrobě elektřiny, a to zejména z vodní energie, biomasy, sluneční a geotermální energie. Aktuální příležitostí pro české firmy je generální oprava všech 8 turbín ve vodní elektrárně Gabčíkovo o celkovém výkonu 720 MW.

V elektroenergetice se připravují projekty zvýšení přeshraničních přenosových kapacit. S výjimkou Rakouska je slovenská přenosová soustava propojená se všemi sousedními zeměmi. Nejvíce zatěžovaný je slovensko-maďarský přenosový profil, a to částečně exportem elektřiny ze Slovenska, tranzitem z třetích zemí a tzv. kruhovými toky. Slovenská elektrizační přenosová soustava (SEPS), a.s. plánuje několik projektů přeshraničního propojení (např. Rimavská Sobota – Sajóivánka 400 kV, Velké Kapušany – Kiszvárd 400 kV). U vnitrostátních projektů přenosové infrastruktury se jedná například o vedení 2 × 400 kV (Gabčíkovo – Velký Ďur), stavbu soustavy transformátorů 400/110 kV v Bystričanech či zvyšování spolehlivosti transformátorů 400/110 kV. Ty mají postupně nahradit transformátory 220/110 kV. S definitivním ukončením provozu 220 kV přenosové soustavy se počítá do roku 2025.

Příležitosti nabízí také vytváření sítí pro nabíjení elektromobilů, skladování elektřiny, budování inteligentních sítí a instalace inteligentních měřících systémů pro optimalizaci spotřeby energií. Transformace hornonitranského regionu po skončení těžby uhlí nabízí příležitosti v projektech spojených s využitím geotermální energie.

Příležitosti pro české firmy nabízí projekty energetických úspor veřejných i soukromých budov (zateplení, výměna kotlů, vzduchotechniky a osvětlení), výroba a distribuce tepla a chladu, výroba stlačeného vzduchu, obnova veřejného osvětlení.

V plynárenství realizuje společnost Eustream, a.s. studii proveditelnosti pro plynovod Eastring, který propojí Slovensko s Maďarskem, Rumunskem a Bulharskem. Obousměrný plynovod získal status tzv. projektu společného zájmu a je významně financován Evropskou unií. Další příležitosti v plynárenství nabízí modernizace distribuční sítě státní společnosti SPP – distribuce. Projekt zahrnuje výměnu a obnovu starých kovových plynovodů a pozemní infrastruktury.

► Obranný průmysl

Novodobá užší spolupráce mezi ČR a SR v obranném průmyslu začala v roce 2015 otevřením společného podniku CZ-Slovensko v Novákách, který vyrábí díly pro zásobníky a další komponenty pro ruční palné zbraně. Spolupráce probíhá také při výrobě, opravách a servisu nákladních vozů a výrobě munice. V roce 2018 začala spolupráce v leteckém výcviku vojenského i civilního personálu v Košicích. Obě země mají zájem na užší spolupráci svých armád a sjednocení výzbroje pro zvýšení vzájemné součinnosti a bojových schopností. Premiéři ČR a SR se v roce 2018 vyslovili pro spolupráci při zbrojních tendrech a vzájemný nákup vojenské techniky, která se v obou zemích vyrábí.

Ministerstvo obrany SR podle Bílé knihy z roku 2016 postupně modernizuje armádu. Současný stav charakterizuje zastaralost výzbroje, techniky, materiálu i komunikačních a informačních systémů. Většina hlavních druhů výzbroje a techniky je za hranicí životnosti. Slovenská armáda plní standardy NATO na necelou polovinu a v případě komunikačních a informačních systémů je dokonce na čtvrtinové úrovni, což je důsledkem dlouhodobého podfinancování sektoru obrany.

Ministerstvo obrany SR představilo v roce 2017 dlouhodobý plán rozvoje obrany s výhledem do roku 2030. Jeho součástí je rozpis jednotlivých modernizačních projektů v celkové hodnotě 6,8 mld. eur. Schválené výdaje na obranu v roce 2019 dosáhnou 1,73 % HDP. Slovensko se tak přiblíží svému závazku v rámci NATO zvýšit výdaje na obranu na 2 % HDP do roku 2024. V nejbližším období existují pro české firmy příležitosti při modernizaci samohybných houfnic Zuzana 2, dodávce víceúčelových obrněných vozidel typu 4 × 4 a radarů 3D.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Obnova technického vybavení slovenských nemocnic má být v roce 2019 ještě intenzivnější než loni. Ministerstvo zdravotnictví SR utratí za nákupy medicínského vybavení a rekonstrukci nemocnic cca 100 mil. eur. Jedná se o historicky nejvyšší sumu. Pro státní nemocnice se bude nakupovat především nová zobrazovací technika (např. magnetické rezonance, rentgeny, endoskopy), nemocniční lůžka, infuzní technika.

Slovenská vláda chce postavit novou univerzitní nemocnici v Bratislavě a Martině a provést komplexní rekonstrukci fakultní nemocnice v Banské Bystrici. Výstavba nemocnice v Martině bude stát téměř 200 mil. eur a rekonstrukce nemocnice v Banské Bystrici 105 mil. eur.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Automobilový průmysl	HS 8507 – Elektrické akumulátory, včetně separátorů
	HS 8708 – Části, součásti motorových vozidel čísel 8701 až 8705
Dopravní průmysl a infrastruktura	HS 7213 – Tyče a pruty, válcované za tepla, ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7214 – Ostatní tyče a pruty ze železa nebo nelegované oceli, po kování, válcování, tažení nebo protlačování za tepla
	HS 7215 – Ostatní tyče a pruty ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7216 – Úhelníky, tvarovky a profily ze železa nebo nelegované oceli
	HS 7217 – Dráty ze železa nebo nelegované oceli
	HS 8530 – El. přístroje signalizační, bezpečnostní nebo pro řízení dopravy
	HS 8702 – Motorová vozidla pro dopravu deseti nebo více osob, včetně řidiče
	HS 8901 – Lodě pro osobní dopravu, turistické lodě
Železniční a kolejová doprava	HS 7302 – Konstrukční materiál pro stavbu železničních nebo tramvajových tratí ze železa nebo oceli
	HS 8603 – Železniční nebo tramvajové osobní vozy a nákladní vozy, s vlastním pohonem
	HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel
	HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a zařízení signalizační, bezpečnostní
Energetický průmysl	HS 8402 – Parní kotle
	HS 8403 – Kotle k ústřednímu vytápění
	HS 8410 – Vodní turbíny
	HS 8415 – Klimatizační zařízení
	HS 8481 – Kohouty, ventily a podobná zařízení pro potrubí, kotle, nádrže, vany včetně redukčních ventilů
	HS 8504 – Elektrické transformátory, statické měniče a induktry
Obranný průmysl	HS 8526 – Radiolokační a radiosondážní přístroje (radary)
	HS 8710 – Bojová obrněná vozidla, motorová
	HS 9301 – Vojenské zbraně jiné než revolvery a pistole
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3003 – Léky
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.
	HS 9022 – Rentgenové přístroje pro lékařské, chirurgické účely
	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek